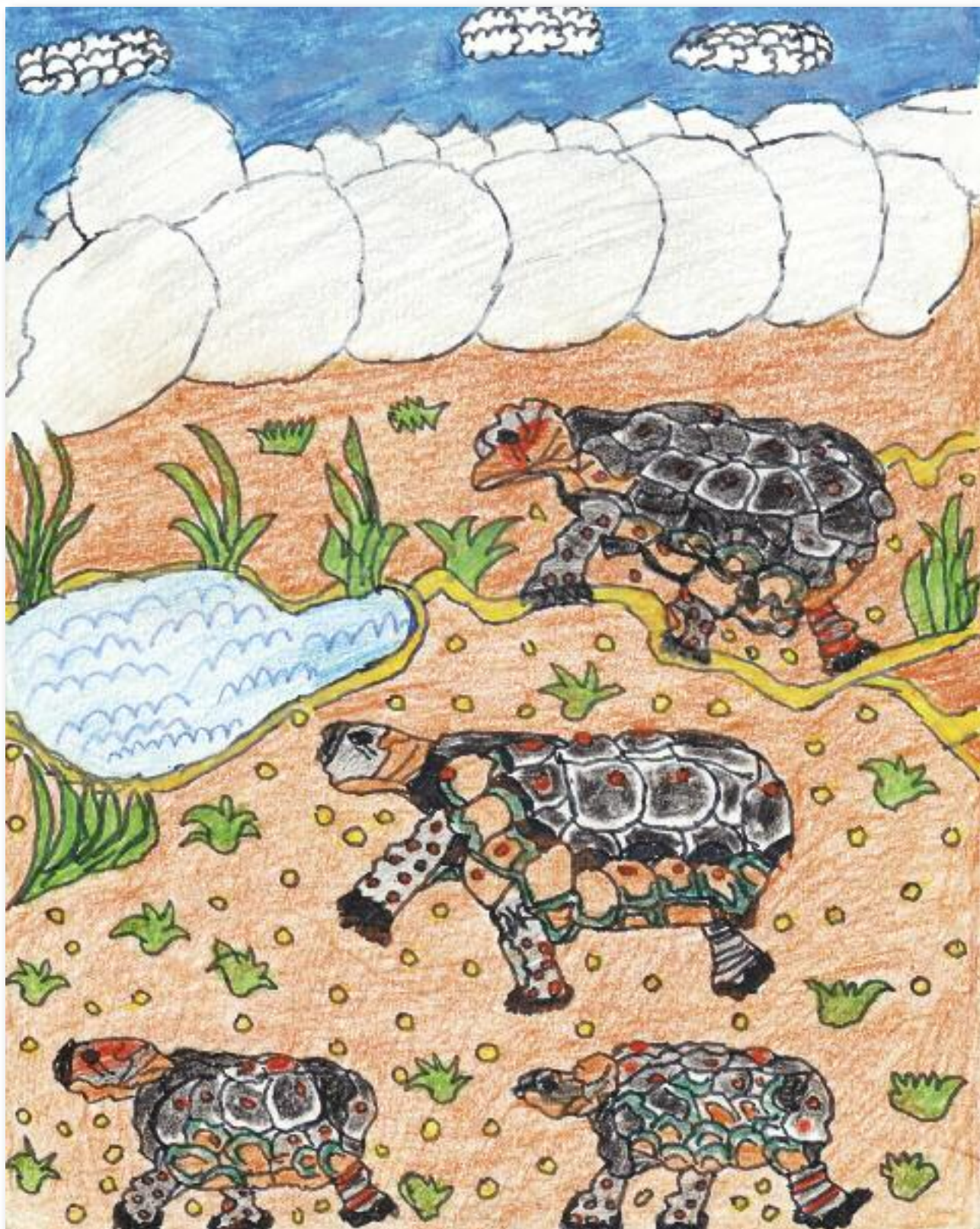

Ročník: 94
číslo: 22
1. června 2014
Cena: 8 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Kresba: Jakub Verich, dětské centrum Paprsek

EDITORIAL

Milí čtenáři, právě jste dostali do rukou šesté tematické číslo tohoto roku, tentokrát zaměřené na naše nejmenší.

Děti. Jak krátké slovo a kolik významu skrývá. Zračí se v něm princip celého lidského života, v jistém smyslu i naděje jeho nesmrtelnosti. A kolik takové krátké slovo skrývá radosti, touhy...

Ano, jsou v něm skryté i starosti, zprvu malé, pak větší, ale snad jsou i takové starosti s dětským světem vlastně radosti. Dávají našemu životu smysl a cíl. Jak smutná by byla konečnost našich pozemských životů, nebýt těch našich malých, do kterých můžeme vložit své naděje. Vždyť to budou oni, kteří za pár okamžiků povedou tenhle svět, a kdo ví, třeba capart, co vám dneska rozbil okno od kuchyně, když si hrál na Robina Hooda, vám už zítřka může zachránit život na operačním stole. Proto, než mu vyhubujete, zkuste se nejdřív malinko zamyslet: nebyli jsme náhodou jako malí úplně stejní? Neopakuje se ona věta „to za mých mladých let...“ stále znova?

Dětství je a má být veselé a hravé a inu, jaká by to byla veselost bez trošky nezbednosti. Pojd'me se spolu na chvíli ponořit do toho dětského světa, světa, kde nic není nemožné, kde pro starosti všedního dne ještě nebyl vytvořen čas a prostor. Světa, v němž „Pán Bůh existuje od 25. prosince“ a v němž „Abrahamovo potomstvo bude rozmnoženo jako písek na pláži“, jak se dočtete v jednom z příspěvků.

Světa, jenž si, jak dokládají synoptická evangelia, zasloužil pozornost samotného Ježíše. Být jako dítě se v jeho očích stává dokonce jakýmsi kritériem pro „vstup“ do Božího království. Učedníci, snažící se dle známé historiky Ježíše „izolovat“ od nemluvnátek, která k němu lidé přinášejí, aby jim požehnal, jsou pokáráni a jasně zde zaznívá Ježíšovo „Nechte děti přicházet ke mně a nebraňte jim“.

Tedy, ani my už nezdržujme a dejme dětem slovo... Příjemné počtení přeje redakce

Týdeník Církve československé husitské.
Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6
Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová,
redaktoři: PhDr. Václav Drašnar,
Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.
Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková.
Tel. redakce: 220 398 107;
e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz. Tisk: Grafotechna.
Distribuce a reklamace: A.L.L. production s. r. o.,
F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9, tel. 234 092 866,
e-mail: martina.machackova@predplatne.cz.
Redakce si vyhrazuje právo na úpravy
a krácení příspěvků. Předplatné: F. Brynych,
tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Velký jarní koncert v píseckém sboru

V pondělí 5. května se uskutečnil nádherný, téměř dvouhodinový, koncert žáků hudební

školy Yamaha. Písecký Husův sbor se zaplnil stovkami rodičů, prarodičů a přátel, aby se společně radovali z nadšení a talentu svých dětí a vnoučat. Výtěžek z koncertu byl věnován na pokračující práce na rekonstrukci budovy Husova sboru. Zaznělo zde poděkování bratra biskupa Filipa Štojdla všem zú-

částněným za podporu svých dětí při studiu jednoho z nejkrásnějších umění, a na závěr též ředitele hudební školy Mgr. Pavla Černého za vynikající zážitek. Autorem úžasných fotografií je Michael Moravec (více snímků na stránkách naší církve ve fotogalerii).

Filip Štojdl

Jarní kuropění

V pátek a v sobotu 9. a 10. května proběhlo v Prostějově tradiční diecézní setkání malých zpěváků, pod názvem „Jarní kuropění“.

„A co tam budeme dělat?“ ptala se mě malá vnučka. „Já neumím to kuropění.“ „Nic se neboj,“ řekla jsem, „všechno se naučíme.“ A tak jsme se do toho „kuropění“ pustili.

Přijely děti z Lysic, z Krumsína a Vřesovic. Hráli jsme hry pohybové, ale hlavně rytmické a „srandovní“, jak řekla Verunka. Při těch jsme vypadali obzvláště legračně, takže jsme se museli všichni chvíli vysmát, abychom mohli pokračovat. Naučili jsme se spoustu nových písní i říkadel. O bouři, o Noemovi, o barevném světě, na kterém je krásné bydlet a chválit Hospodina. A také o tom, že je dobré poslouchat a odpouštět si. Děti byly úžasné. Vlastně to byl „babinec“, protože tentokrát byl jediný muž pouze pan farář Miloš a ten loupal brambory a smažil řízky... Večer nechybělo „domácí kino“. Magdalénka vybrala pohádku

o Aladinovi. Ta byla před usnutím akorát. A druhý den znovu rychle hrát a zpívat. Johanka se Štěpánkou doprovázely ně-

kteře písně na housle, v jiných písních děti tančily, „hrkaly a ťukaly, cinkaly a chřestily“. To bylo kuropění! Počasí nám také přálo, takže jsme všichni mohli jít po obědě na výbornou zmrzlinu do cukrárny a za-

hrát si několik her v lesoparku. Odpoledne nás čekalo vystoupení před rodiči. Myslíte, že jsme neměli trému? Měli, jako bychom vystupovali v divadle před plným sálem. Nakonec se vše povedlo. Dospělí tleskali a usmívali se a děti se klaněly a byly šťastné. A my s Máňou Spurnou, která celé setkání vedla, také. A moje vnučka? Ta při loučení volala: „Babi, tak já už vím, jak se kuropí! Já už to kuropění umím!“ Takže, milé děti, jestli se chcete naučit kuropět, zvu vás napřesrok k nám do brněnské diecéze. Krásné a požehnané jarní dny.

iv

Večer v Milíčově domě

Milíčův dům na pražském Žižkově uvedl ve středu 23. dubna „Večer poezie a hudby“ v rámci prezentace básnického souboru **Miroslava Matouše „Rok pod nebem“**.

Slovo o poezii přednesl autor Miroslav Matouš (básník, překladatel, kmenový spolupracovník Českého zápasu, přítel zakladatele Milíčova domu Přemysla Pittera). Recitovala Táňa Fišerová, hudební doprovod na harfu obstarala Jana Mandelová. Akce se zúčastnil i autor krásných kreseb Lumír Čmerda.

Vznik Milíčova domu je spojen se jménem Přemysla Pittera, člověka známého ve světě patrně více než v jeho rodné Praze. Ve dvacátých letech, kdy Česko-

slovensko zasáhla hospodářská krize, začal Přemysl Pitter sbírat peníze na vybudování domu, který by sloužil dětem

z dělnického Žižkova. V r. 1933 byla postavena dvoupatrová budova – Milíčův dům (dnes Mateřská škola Milíčův dům, www.milicuvdum.cz). Jednalo se o výchovné a humanitní zařízení pro volnočasové aktivity dětí a mládeže, jež v mnoha ohledech předběhlo svou dobu. Dobrovolně v něm působila řada vychovatelů včetně významného pedagoga Ferdinanda Krcha. Denně sem docházelo až 200 dětí a byla mezi nimi i holčička jménem Olga Šplíchalová, později Havlová.

Pořad o Přemyslu Pitterovi natočený v Milíčově domě byl uveden na ČT 2. Můžete jej shlédnout na webu České televize v archivu seriálu Historie CS pod názvem „*Křesťanská duše Přemysla Pittera*“. **red**

Výlet Archy na Sázavu

O Církevní základní a mateřské škole Archa v Petroupimi jsme se zmínili v nedávném čísle našeho časopisu. Tentokrát se s námi podělili o své dojmy účastníci dubnového výletu na Sázavu, jež škola zorganizovala...

Sešli jsme se v Sázavském klášteře, kde jsme vyslechli výklad o jeho historii. Paní průvodkyně nás svým poutavým projevem provedla všemi možnými legendami a pověstmi... Podařilo se jí, alespoň u nás, dospělých, vzbudit dojem, že bychom se tomu výjimečnému místu měli začít intenzivněji věnovat, neboť jistě skrývá velké množství zatím netušených zajímavostí. Na prohlídce nás několikrát překvapila Stellinka, která paní průvodkyni zdatně oponovala či její vý-

klad doplňovala. Podařilo se jí vyzrát na všechny, když na jen tak hozenou větu paní průvodkyně „*Kompas tu asi nikdo nemáte, že?*“ s klidem reagovala: „*Já jo, mamka mi ho koupila.*“

Po prohlídce jsme se odebrali do rekreačního střediska Sázavský ostrov. Díky nízkému stavu vody máme někteří zážitek, přebrodění Sázavy (téměř) suchou nohou. V místní restauraci jsme se sešli na večeři, ze které se postupně vytratily všechny děti. Najít je nebylo těžké. Všechny, od těch sotva chodících, byly na jednom místě, totiž na místní obří trampolině. Po večer jsme strávili všichni u ní nebo na ní. Asi bychom tam byli doteď, kdyby nám paní recepční nevy pustila vzduch. Jedině to nás přimělo k pře-

stěhování do tepla. Příjemně jsme poseděli, zpívali, hráli, povídali, plánovali. Alenka Kubíková, maminka Kristýnky, nás zásobila bohatým občerstvením, takže jsme neseseděli u prázdných stolů.

Druhý den po snídani jsme vyrazili na závěrečnou výletní trasu. Vláček nás odvezl do Ratají nad Sázavou, odkud jsme po svačince a obhlídce místní hradní věže a chátrajícího zámku vyrazili pěšky zpět k Sázavě. Mladší děti šly tříkilometrovou trasu a největší „chrti“ ušli dokonce kilometrů pět.

Výletu se zúčastnilo devatenáct rodin, což asi všechny příjemně překvapilo. Blízkost k domovu se ukázala být výhodou, někteří dorazili i jen na chvíli.

Jitka Hřebecká a Kristina Hořáková

Setkání mládeže

Na konci měsíce března se uskutečnilo v prostějovské náboženské obci setkání mládeže CČSH „NAPŮL“. Celkem 21 mladých lidí se zde sešlo s cílem vzájemného sdílení náboženské zkušenosti, jelikož tématem sobotní diskuze bylo znovuzrození s odkazem na Janovo evangelium (3,1-21). Zároveň se celým setkáním prolínalo modlitební téma Svaté Trojice, podle kterého byla také koncipována biblická čtení modliteb. Součástí byl výlet za historií do malebného zámku Plumlov na břehu Plumlov-

ské přehrady. Setkání zakončila v neděli bohoslužba v místním sboru. A proč právě název NAPŮL?

Každoročně pořádá Naukový odbor CČSH celocírkevní setkání mládeže. Abychom se však nesetkávali pouze jednou do roka, je tu právě setkání NAPŮL, otevřené všem mládežníkům, kteří se již nemohou dočkat zářijového celocírkevního setkání mládeže.

Karolína Guhl

Celocírkevní setkání mládeže se letos uskuteční ve Vlašimi ve dnech 26.-28. 9.
Více informací naleznete na stránkách CČSH pod Naukovým odborem v sekci „Mládež“

NAD PÍSMEM

A ŽIVOT VĚČNÝ JE V TOM, KDYŽ POZNAJÍ TEBE! J 17,1-11

Milé sestry a bratři, pokoj vám od našeho Pána Ježíše Krista. Autor Janova evangelia nám předkládá Ježíšovu promluvu. Není to však promluva k jeho učedníkům a následovníkům, jak jsme z evangelijních čtení zvyklí. Ježíš promlouvá k Otcí. Stejně, jako se v dnešní době modlíme my, modlil se i Ježíš z Nazareta k Bohu.

Tuto modlitbu můžeme rozdělit na dvě části. První začíná a zároveň i končí výrazem *doxason* – oslav. „*Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe.*“ Prosí Otce, aby ho vyvýšil, ne však proto, že by toužil po věčné slávě. Ježíš to žádá proto, aby se skrze něj a jeho činy mohl oslavit Bůh sám. Touží po vnesení věčného života do dějin, a to tak, že lidem zjeví Boha skrze svou osobu. Druhá část se pak zaměřuje na ty, kteří byli Ježíšovi během jeho života na zemi nejbližší. Mluví zde o tom, že dokončil úkol, který mu Bůh dal. Zvěštoval Boha učedníkům a dále prosí právě za ně, aby zvládli nelehký úkol, který mají před sebou. Šířit zvěst o Bohu a zmrtvýchvstání dál.

Syn oslaví Otce a sám bude oslaven tím, že dokončil dílo, které mu Otec zadal. Úkolem Ježíše z Nazareta bylo zvěstovat Boha.

Ty všechny zázraky, které podle evangelií činil i samo vzkříšení z mrtvých, ono porazení smrtí, kdy pro nás Kristus získal věčný život, jsou „jen“ součástí zvěstování Boha. Důkazem toho, že Ježíš z Nazareta byl skutečně poslán tím, koho i my smíme nazývat Otcem. Samotné zázraky nebyly cílem, pouze cestou k oslavení Boha.

Ježíšova úloha, být tím, kdo oslaví Boha – a tak i sám sebe, je spojena s výsadami, které v židovské společnosti tradičně náležely Bohu. Jeho moc nade všemi za účelem darování věčného života pak připomíná prolog evangelia podle Jana („Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha“). Oslavení Otce i Syna pak spočívá v tom, že Syn dal věčný život těm, které mu svěřil. V této modlitbě je nám dokonce i vysvětleno, co je to život věčný. Ve 3. verši čteme: „Věčný život pak je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“ Jde o příslib života pro ty, kdo skutečně uvěří, že příběh, který Ježíš vypráví, je skutečně příběhem o Bohu.

V podstatě teď i můžeme říct, že Ježíšův život byl zaměřen na úkol, který splnil na výbornou. A tak má jasné právo žádat nejen o ono oslavení, ale i o to, aby se směl navrátit tam, kam patří ve slávě, která mu náleží již od počátku. K tomu však může dojít jen skrze „hodinu“, kterou autor evangelia zmiňuje v prvním verši naší kapitoly. Bude to chvíle, kdy se v Ježíšově lásce zjeví i láska Otcova a Ježíš Kristus bude navrácen do slávy, kterou měl dříve, než byl stvořen tento svět. Bude to hodina ukřižování a vzkříšení. Učedníci teď mohou žít s vědomím, že všechno, co jim jejich Mistr předal, pochází od Boha. Přijali nejen Ježíše, ale i informaci, že je poslaný od Boha. Dál už je to ale na nich. Mohou si teď žít, jak se jim zachce... Ale kdo by se mohl vrátit k životu bez Krista po tom, co i třeba jen slyšel, ale hlavně uvěřil zvěsti o zmrtvýchvstání. Následovníci Ježíše z Nazareta mají být těmi, kdo oslaví Otce i Syna. A to tak, že budou zachovávat a rozvíjet to, co jim Syn předal a Otec skrze Syna zjevil. Ježíš opouští tento svět, ale my tu zůstáváme, abychom hlásali evangelium.

Nyní ale přichází ta otázka, co to znamená hlásat evangelium? Číst si v Bibli? Kázat na Ježíšova slova? Vykládat texty? To vše souvisí s hlásáním Boží zvěsti, protože nejdříve je nutné porozumět tomu, co po nás Otec chce. Ale jen to samo nestačí. Je krásné, že rozumíme biblickému textu, že ho umíme číst v originále, že na něj v neděli kážeme, ale je to k ničemu, když ho skutečně nehlasáme. Skutečně hlásat evangelium, skutečně oslavovat Boha znamená žít podle příkladu Krista. Protože jen tak můžeme skutečně poznat Boha, a získat život věčný. Amen. **Kateřina Merglová**

Z kazatelského plánu

Šestá neděle po Velikonocích (Exaudi)

Hospodine, slyš můj hlas, když volám. Mé srdce si opakuje tvoji výzvu: Hledejte mou tvář. Hospodine, tvář tvou hledám. Svoji tvář přede mnou neukryvej. Aleluja!
ŽALM 27, 7.8.9

První čtení z Písma: Skutky 1,6-14

Tužby velikonoční (IV):

2. Aby dobrý Bůh, který nás v Kristu povolal do svého podivuhodného světla, nám dal růst k věčné spáse, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom s Kristem se sjednocovali zachováváním jeho vůle a žili jako svatý lid Boží, vyvolený k životu věčnému, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, svého jednorozeného Syna jsi vyvýšil s velikou slávou do svého království v nebesích. Prosíme tě, nezanechej nás bez útěchy! Sešli nám svého Ducha svatého a přiveď nás tam, kam náš Spasitel vystoupil před námi. Osviť nás, Bože, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Petrův 4,12-14; 5, 6-11

Evangelium: Jan 17,1-11

Verš k obětování: Žalm 47,6

Verše k požehnání: Jan 17,12.13.15

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, děkujeme ti, žeš nás nasytil svatými dary chleba a kalicha. Dej, ať jsou nám stálým zdrojem posily a požehnání! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen

Vhodné písně: 127, 136, 64, 75, 188, 195, 289, 293

**Milostivý Bože, náš Otče,
ty znáš i ta nejskrytější místa
v našich srdcích,
naše nejtajnější touhy.
Prosíme tě, pomoz nám,
abychom byli skutečnými
následovníky tvého Syna
a našeho Pána Ježíše Krista.
Dej, ať každý den jednáme
ne tak, jak my chceme,
ale tak, jak chce on. Kéž je
naše církev místem, kde bude
oslaveno tvé jméno. Amen.**

CÍRKEV MÍSTEM SETKÁVÁNÍ DĚTÍ A MLADÝCH

Sestry a bratři,

otevíráte červené číslo našeho církevního tisku, které je věnováno dětem a mladým lidem.

Náš lidský život má před Bohem hodnotu, ať jsme právě v jakémkoliv věku. Přesto v situaci, kdy pravidelná shromáždění v našich sborech jsou převážně tvořena staršími lidmi, máme klást zvláštní zřetel právě na děti a mládež, snažit se hledat cesty k jejich oslovení evangeliem a umožnit jim nahlížet své místo v církvi.

V židovství se děti již ve starých dobách účastnily náboženských slavností a byly vyučovány svými rodiči formou vyprávění příběhů (Ex 13,14) a životních rad a pokynů (Př 6,20). Děti a mladí byli zahrnuti do Božího lidu, jak je patrné z knihy proroka Joele, kde se hovoří i o „pacholátkách a kojencích“ (Jl 2,16). Ježíšův zájem o děti a mladé lidi je zřejmý podle svědectví Nového zákona (Mk 10,14). Ježíš učinil výmluvné gesto tím, že postavil dítě do samého středu společenství učedníků (Mk 9,36).

V husitské době přicházely děti se svými rodiči na bohoslužby, naslouchaly kázání a dokonce i nemluvnata byla zahrnuta do společenství přijímajících svátost večeře Páně. Mládež se učila z katechismových příruček a zpívala společné písně. Ke zvláštnímu zhodnocení dítěte dochází ve výchovném díle bratrského biskupa Jana Amose Komenského. Dítě podle něho má blízko k Božímu království (srov. Mt 18,3). Proto člověk hned ve svém mládí má být utvářen a veden k poznání, víře, moudrosti a dovednostem. Jak je to vyjádřeno v knize Přísloví: „Zasvěť už chlapce do jeho cesty, neodchýlí se od ní, ani když zestárne“ (Př 22,5).

Zatímco v minulosti početná dětská shromáždění v podobě nedělní školy nebo setkání mládeže patřila k samozřejmému životu naší církve, v současnosti se uskuťčuje setkávání dětí a mladých lidí v náboženských obcích spíše ojediněle. Tradice předávání víry a kontinuita generační návaznosti byla přerušena. O to více je cennější, když věřící rodiče přinášejí své

děti ke křtu, když přicházejí s nimi na bohoslužby a přivádějí je do skupinky duchovní péče. Je třeba ocenit sestry a bratry duchovní i další pracovníky církve, kteří se s trpělivostí a s nápaditostí v rozmanitých formách katecheze věnují mladé generaci.

Nezapomínejme pro různé starosti, zájmy a jiné úkoly na děti a mládež, žijící ve složitostech naší přítomné doby. Věnovat se mladé generaci není něčím okrajovým, ale patří to k jádru života a poslání církve v každé době. Obnovujeme tradiční způsoby křesťanské výchovy v podobě přípravy ke svátostem – ke křtu, k prvnímu přijímání večeře Páně a k biřmování, biblické vyučování pro děti, ale hledejme také nové formy tvořivého využití jejich volného času. Děti a mladí lidé mají mít možnost slyšet evangelium Ježíše Krista, být námi dospělými a staršími respektováni a přijímáni v trpělivé lásce, aby tak mohli nahlížet i oni své místo ve společenství současné církve, do něhož náleží všechny generace. **Tomáš Butta**

ANKETA — Jak oslovit děti a mládež

Děti představují budoucnost každého národa i společenství. Český zápas oslovil již v minulém mimořádném čísle statečné husitské ženy s otázkou „Jak by mohla CČSH více oslovit děti a mládež?“ Dnes uvádíme další odpovědi, které by mohly čtenáře seznámit s jejich zkušenostmi a poskytnout inspiraci.

• **Mgr. Jana Wienerová, farářka, Broumov, emeritní vedoucí redaktorka ČZ (1989-2000)**

Co jsem za desetiletí života v církvi odpozorovala a nad čím uvažovala? Byli jsme v církvi zvyklí začínat od dětí (ještě jsme měli relativně dost křtěných). Dnes je třeba začínat od jejich (a zejména budoucích) rodičů – od mladých lidí, ještě dříve než založí rodinu. Ano, je to věk, do něhož se nikomu nechce, ale on je nejsnadnější i pro ty, kdo ho žijí. Na jednu stranu se emancipují, na druhou bourají autority a chtějí vystavět sebe. Přesto mají velkou nouzi o výhradní zájem, o důvěru, o náročnost. O místa, kde by se mohla rozvíjet jejich vnímavost, citlivost a vnitřní kultura. V roztržitém postmoderně je to zvláště důležité. Církve by měla umět nahlížet „body kontaktu“ v širší než jen své veřejnosti (ať už nabídkou přednášek v základních a středních školách, dětskými tábory,

mládežovými kurzy nebo tematickými akcemi). Stojí za to zamyslet se, jak postupovat, když už je zájem probuzen. Mnoho věcí je třeba ušít na míru dnešním mladým, mnoho věcí však už bylo vyzkoušeno v minulosti a je možno z toho těžit. Někdejší Jednota mládeže (spolek, který měl pro církev značný význam a který si nechala počátkem padesátých let režimem zlikvidovat) snad zanechala ze svých metodických materiálů alespoň stopy v našich archivech. Znamenala pro mladé možnost iniciativy, podložené duchovním vedením ze strany církve. Vzpomínám na (o generaci mladší) Matyášův Klub mladých v Rudolfově, na jeho mládežové tábory a kurzy – byli tak osloveni lidé mimo církev. Dnes jsme generačně, ale zejména kulturně a tech-

nicky opět někde jinde, ovšem základní lidské potřeby zůstávají stejné. Těm je třeba rozumět, vyjít jim vstříc a pracovat s nimi v duchu Kristova evangelia. Ani Ježíš se nakonec neomezil na „církvevní ohrádku“ svých souvěrců, proměňoval lidský život, kde bylo zapotřebí. Kdo je zasažen evangeliem v mladém věku, zpravidla

přijme jeho výzvu pro sebe a časem i pro vlastní rodinu. Budoucnost rozvoje církve vidím v rodinné zbožnosti. Ale i ti, kdo odejdou „po svých“ žít nějak jinak někam jina, se po letech vracejí. Potkala jsem tak řadu lidí odchovaných Jednotou mládeže, kteří se po středním věku začali k církvi vděčně vracet a našli v ní svůj domov. Základem všeho však je v mladých budovat vztah k Bohu a Kristu, když se daří toto, církve se ovoce dočká.

• **Mgr. Ing. Henrieta Zejdová, farářka, Frýdlant v Čechách**

Jak by mohla CČSH více oslovit děti? Do církve by měli především přivádět své děti rodiče či prarodiče, kteří od Pána mají v srdci touhu přivádět ke Kristu své „malíčky“. Pro menší děti je naše liturgie dlouhá (takže pak po určité době zlobí a ruší), ale je možné pro ně po vzoru protestantských církví vytvořit nedělní školky a školy, kde by formou her a dalších zajímavých aktivit poznávali Pána. Další možností, která mne napadá, je třeba zkusit vytvořit kluby nebo kroužky jiný den v týdnu než v neděli. V těchto kroužcích by se také formou her, zábavných či pohybových aktivit, ale i čtením Bible, povídáním si, zpíváním či výtvarným tvořením přiblížil dětem Bůh a jeho dílo. Další možností by mohlo být vytvoření

biblických skupin pro rodiče s dětmi, kde by společně poznávali, jaký je Bůh, k čemu je vyzývá v jejich životech skrze Krista, našeho Pána. Kroužek pro děti spolu s rodiči máme zde ve Frýdlantu. Vidím, že je to dobré a přínosné, když můžeme spolupracovat a společně děti vést k poznání Boha a také přitom rozvíjet své vzájemné vztahy. Pro naši církev by mohlo být podnětné vydat knížky pro děti ve vícebarevné a podrobnější didaktické formě, ve kterých by byly uvedeny podněty i náměty, k čemu jako církev společně chceme naše děti vést. Jak by mohla CČSH více oslovit mládež? Tato věková skupina se obecně těžko oslovuje a zasahuje svědectvím o Kristu.

Bývá to obdobím „temna“, kdy mnohé teenagery duchovno moc nezajímá (bývají i výjimky) a zabývají se spíše sami sebou nebo romantikou, sportem či PC atp. Základem jejich života je však sdružování a také touha být pospolu a sdílet se ve svých „důležitých“ společných tématech.

Myslím si, že v tomto teď dobře působí naše celocírkevní mládežnická setkání. V naší náboženské obci jsme se déle modlili a přemýšleli, jak být ve spojení s touto skupinou. Mládež zde chybí. Od podzimu jsme zahájili setkávání s děvčaty nad rukodělnými pracemi (tvorba z korálků, háčkování atp.). Budoucnost ukáže, zda toto setkávání a rozvíjení vztahů bude cestou pro oslovení zdejší mládeže.

• **Mgr. Zuzana Kalenská, farářka, Tachov**

Tato otázka mě trochu uvedla do rozpaků. Nemyslím si, že bych měla patent na rozum pro práci s dětmi a mládeží. Každý se jistě ve své farnosti snažíme, jak to jde. Snažím se nabízet své služby školám, kde bývá šance děti pozvat do společenství církve. (Má situace byla o to snazší, že jsem několik let učila na gymnáziu angličtinu a s mnohými učiteli i ze základních škol jsem se během té doby seznámila.) V současné době nabízím školám témata, která učitelé často rádi přenechají někomu „více z oboru“. Můžeme nabízet témata historická, etická, Bibli v hudbě, v umění, křesťanské svátky apod. Velmi dobrá jsou i průřezová témata, která školy musí zařazovat, a pozvat faráře je pro ně něčím neobvyklým a je to určité obohacení. Také

jsme pro školy připravovali na faře výstavy např. o Žlutickém kancionálu, o M. J. Husovi, o společných kořenech židovství a křesťanství apod. Děti a jejich rodiče můžeme oslovit i zorganizováním příměstského dětského letního tábora, pokud k tomu máme podmínky. To je misijní práce a děti, které mají hezké zážitky, pak možná budou mít chuť k pravidelnému vyučování na faře. Co se týče práce s mládeží – dříve jsem se trochu bála něco po lidech chtít, ale zjistila jsem, že docela rádi na sebe mladí vezmou určité povinnosti. Je dobré vymyslet praktické činnosti, kromě pravidelného setkávání, protože to je věc, na kterou rádi přijdou. Skupina se dobře pozná, když při-

pravuje program pobytu pro skupinu mladých z jiné země. (Spolupracovali jsme s organizací Atlantic Bridge.) I mladí lidé, kteří jsou nevěřící, když je poprosíte o pomoc s přípravou scénky pro děti nebo s přípravou živého betléma, jsou velmi schopní. Přizvou další a zúčastní se tak bohoslužeb. Osvědčilo se

i spoléhat na mládež při přípravě dětských bohoslužeb. Studenti rádi pomohou při jakékoli činnosti s dětmi. Proto si myslím, že práce s dětmi a mládeží se nedá od sebe moc oddělit. Bylo by jistě dobré společně odjet jako dobrovolníci pomáhat na nějakém sociálním projektu. Dnešní svět nabízí velké množství možností a tím je pro nás stále těžší mládež a děti přitáhnout.

• **Mgr. Klára Břeňová, Th.D., vedoucí redaktorka Českého zápasu**

Velice těžká otázka a ještě těžší úkol. Domnívám se, že žádný jednoduchý návod či rada neexistuje. Jedná se o poměrně dlouhodobý proces, jehož základním stavebním kamenem je důvěra. Věc je navíc složitější v tom, že děti a mládež dnešní doby již ve většině případů nežijí a nevyvíjejí se v náboženských tradicích, Bůh neprovází jejich denní cesty od úsvitu do soumraku tak, jako tomu bylo v životech našich předků. Je tedy nutné v nich nejprve zájem o víru a Boha probudit. Existuje-li vůbec jaký návod, pak je to bezesporu cesta příkladu. Tento úkol však

neleží na naší církvi jako takové, nýbrž na každém jejím členu zvlášť. Především na nás, kteří si cestu víry vybrali jako své povolání, leží tento vpravdě nelehký úkol. Prostřednictvím našich profesí bychom měli šířit Boží slovo dále a nést to světlo mezi věřící i ty, kteří zatím nenašli cestu k sladkým plodům poznání. Aby nezaniklo, nýbrž mělo se k životu a svítilo čím dál jasněji. Jsou to naše životy, jejich mravní principy a šlépěje, které za sebou v tomhle světě necháváme, které by měly naše děti

a mladé lákat k nám...volat a vybízet k následování. Budme však opatrní a v opatrnosti upřímní, protože dětská duše neupřímnost neodpouští a vidí i to, co myslíme, že jí zůstalo skryto... a zklame-li se jednou, těžko hledá cesty zpět. Raději kažme víno, chceme-li víno pít, než abychom v dětských očích

byli tím, kdo za vodu schovává svůj hřích. Vždyť jak jinak zaujmout křehkou duši dítěte, jak zasvítit v dnešním světě plném světel, když ne zářným příkladem? Vždyť nás to naučil již Pán Ježíš, on byl první, my jsme toliko jeho následovníci.

Co rádi čtete?

Máte rádi dobrodružství a napětí, logické úkoly a různé chytáky? To vše najdete v knize Tajemné bratrstvo pana Benedikta od Trentona Lee Stewarta. Příběh začíná inzerátem v novinách: „Jsi nadané dítě a chceš využít jedinečné příležitosti?“ Přihlásí se na něj desítky dětí, které musí projít sérií obtížných zkoušek. Nakonec uspějí jen čtyři z nich, každé mimořádně nadané, i když každé jinak. Postupně vychází najevo, že při zkouškách nešlo jen o inteligenci, ale třeba i to, zda mají dobré a nesobecké srdce. Naši ne-souroudou čtyřku čeká velmi náročný a nebezpečný úkol, ve kterém musí osvědčit nejen svůj talent, ale především schopnost týmové práce. I když je kniha hodně tlustá (má skoro 500 stran),

budete ji číst jediným dechem. Je napínavá, ale nechybí v ní ani okamžiky, kdy se budete ze srdce smát. Je plná námětů k přemýšlení, logických problémů a chytáků. Je dojemná. Zjistíte, že ne všechno bývá takové, jak se to jeví na první pohled. A v neposlední řadě se také dozvíte, jak nebezpečné může být dlouhodobé vysedávání před televizní obrazovkou. A nakonec dobrá zpráva – v těchto dnech vychází pokračování – Tajemné bratrstvo pana Benedikta a nebezpečná výprava (pokud si první díl přečtete až teď, budete ve výhodě, protože my jsme jej četli už před rokem a to čekání na druhý díl je nesnesitelné!).

JK

Skládanka

Jeruzalém je staré a krásné město, které leží v Asii ve státě Izrael. V 10. století před Kristem zde sídlil král David. Jeho syn, král Šalomoun, dal v Jeruzalémě postavit nádherný chrám, ve kterém se scházeli lidé, aby uctivali Hospodina – Boha. Na pahorku Golgotě v blízkosti Jeruzalémských hradeb byl ukřižován Ježíš Kristus.

JERUZALÉM

Vášim úkolem je sestavit z písmen tohoto jména nová slova. Každé musí mít nejméně tři písmena. Je dovoleno podle potřeby odstranit čárku nad „E“, případně přidat čárku nebo háček k jiným písmenům. Kdo sestaví nejvíc takových slov a pošle je do redakce, bude odměněn.

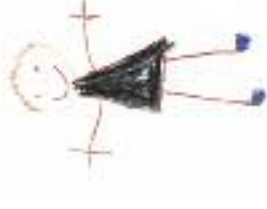
Z. S.

CESTA

až tak moc nevadilo, kdybych nemohl. A taky vykládala, že hodně dětí umírá hlady a na různý nemoci. No, upřímně řečeno, po návštěvě naší školní jídelny mám dost často podobné obavy i o sebe a své spolužáky. Jejich výklad byl dost dlouhý a mně už to začínalo nudit. Zvlášť když jsem si představil, že za jiných okolností jsme teď mohli být v kině. Nebo venku na hřišti, když je tak hezky. Konečně skončila. Na závěr ale řekla překvapivou informaci – že si půjdeme do jazykové

Den dětí

obrázek od Veroniky
Mankové z Doudlebs n. O.

Tak letos vyšel Den dětí na neděli. Ne-jsem z toho nijak nadšený, protože kdyby vyšel na všední den, šli bychom se školou do kina, ale takhle se normálně učíme. Učitelka nám jenom sdělila, že si v pátek předtím o Dni dětí něco řekneme. To jsem zvědav, co se dozvíme.

Když ta příslušná hodina nastala, začala učitelka vykládat o tom, jak Den dětí vznikl a že se má v ten den víc myslet na děti a na jejich práva. Aby nebyly nuceny pracovat. Tak to musím doma připomenout, řekl jsem si v duchu, protože já teda rozhodně nucený sem. Taky říkala, že spousta dětí nemůže chodit do školy. To by mi teda zase

učebny promítnout film. Že by přece jen nějaký kino bylo?

Nadšeně jsme se zvedli a přesunuli do jazykovky. Tam už bylo připravený plátno a promítačka. Jenže nastalo další překvapení. Nebylo to ani Rio 2, ani jiný americký film, ale dokument o dětech, co někde v Asii pracují na plantážích. Pomalu mi docházelo, že na tom budou asi kapánek jinak než my tady. Když film skončil, nikomu z nás nebylo moc do řeči. Když tak o tom přemýšlím, jsem fakt rád, že v neděli, na Den dětí, můžu jít k nám do parku na sportovní den místo na dvanáctihodinovou směnu na plantáži.

JK

Proč se říká, že...

26. Mám s tebou kříž

Neslyšely jste, děti, toto povzdechnutí někdy třeba od své maminky? Pokud ano, bylo to zřejmě ve chvíli, kdy neměla právě důvod jásat nad vašim chováním. kříž, nesení kříže, znamená trápení, těžkosti, starosti.

V Ježíšově době, jak dobře víme, bylo ukřížování jedním z krutých způsobů popravy. Zemřel tak i Ježíš Kristus. Byl však vzkríšen, takže kříž je pro křesťany především symbolem vítězství nad smrtí.

Ježíš svým učedníkům řekl: „Kdo chcete jít za mnou, vezměte svůj kříž a následujte mne.“ Vyjadřuje tím, že cesta, kterou nám ukazuje, není nijak snadná. Vždyť když si museli odsouzenci sami odnést na popraviště kříž, na který je poté pověšili, byl to pořádně těžký náklad – dva dlouhé, silné trámy. Samotnému Ježíši k tomu již nezbyvaly síly, proto mu pomohl Šimon z Kyrény. Cesta následování Ježíše tedy není snadná, ale máme jistotu, že na ní nikdy nejsme sami. Vždy, když začneme pod svým křížem klesat, dostane se nám pomoci. A navíc to bývá tak, že každý kříž má i svou dobrou zkušební, moudřejší, o něco bohatší.

A tak je to i s našimi maminkami. I když si možná někdy postesknou, že s námi mají kříž - a vychovávat děti opravdu není nic snadného – současně platí a jistě mi to potvrdí, že je to jeden z největších darů,

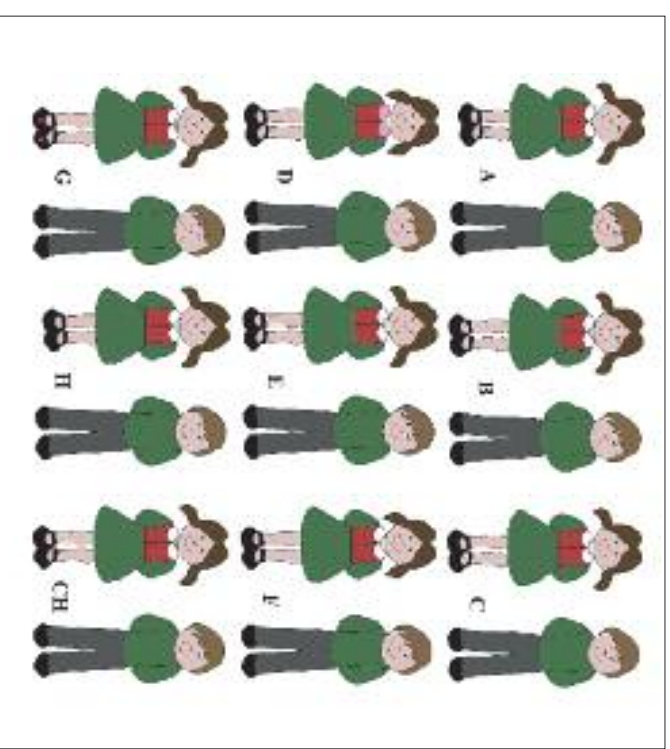
kterých se jim dostalo. Ovšem, ruku na srdce, nebudeme jejich trpělivost pokoušet více, než je zdrávo, ano? Chceme přece, aby se usmívaly a měly z nás radost, a ne, aby se musely tvářit jako mučednice.

Jana Krajčířiková

obrazek ježíše na Golgotě od Matouše Jindry z Příbrami

Soutěž o tři knihy

Každý jsme jiný – i děti jsou samozřejmě každé jiné (což je dobře). I když se na první pohled může zdát, že na našem obrázku jsou všechny stejné, ve skutečnosti se od sebe nijak neliší pouze dvě dvojice z devíti. Poznáte je? Pošlete nám písmenka, která je označují, nejspozději do poloviny července na e-mail jana.krajcirikova@cesh.cz nebo poštou do redakce. Nezapomeňte uvést i svou adresu a věk, abychom, pokud vyhráte, pro vás mohli vybrat správnou knižku a věděli, kam ji poslat!

(správné řešení: jeden beránek měl kratší žerď praporu, jinou barvu nad hlavou, chyběl květinový ornament a hrot vlevo dole, jedno sklíčko bylo červené místo modrého)

Matouš a František Jindroví z Příbrami

Eva Sýkorová z Lišova

Řešení ze str. 3:

Řešení ze str. 3: 1. Jákob 2. Juda a Josef 3. Jitro 4. Jozue 5. Jónatan 6. Ježabel 7. Jób 8. Jeremjáš 9. Jonáš 10. Josef 11. Jan Křtitel 12. Jákub a Jan Zebedejovi, Jákub Alfěiv a Jidáš Iškariotský 13. Josef z Arimatie.

Hádkanky ze zahrádky IV.

Jen se dobře podívejte na ni,
na tu vysokou a štíhlou pani,
jak svou hlavu vzhůru k nebi nese.
Podle čeho asi jmenuje se?
(ecinčenuls)

Poupě barvu má jak přivít ranní,
zespodu je ostré trny chrání.
Rozkvétá – a pozor na má slova:
vzbudilo se, říkám, do růžova.
(ežůr)

Květy tančí ve větru a voní...
Opadají, hlavičky se sklóní.
Možná, že se trochu malé zdají,
ale brzy zrudnou, sladce zrají!
(ňšeřt)

Miroslav Matouš

Kresba Lucie Krajčířková

Otázky

Proč tvář naší mamičky
má dva malé dolíčky?

Proč má kočka nohy,
ale žádně rohy?

Proč nám čokoláda prostě
doma nenaroste?

Proč má děda asi
jako mléko vlasy?

Pročpak hlavy ptáčků
nejsou bez zobáčků?

Pročpak labutí skvěle
spí i bez postele?

Protože malý chlapeček
na puse nemá zámeček.

Kresba Lucie Krajčířková

Verše neznámého autora z ruštiny přeložili O. a Z. Svobodovi

Kdo je kdo?

Pokud na I začínala jména mnoha významných biblických postav, pak písmeno J je ještě důležitější. Vždyť tímto písmenem začíná i jméno Kristovo! Zkusme si však alespoň stručným výčtem připomenout i ta ostatní (všechna, např. izraelská a judáská králové, se sem však nevejdou). Správné řešení najdete na str. 7.

1 Izákův syn, později Izrael - viz minulé číslo Cesty (Gn 25,26).

2 Také dva synové praotce Izraele mají jméno od J – ten mladší byl obdařen schopností vykládat sny, prodán svými bratry do otroctví a ve službách egyptského faraóna zajistil pro svůj lid živobytí (Gn 35,23 a od 39. kap. Gn).

3 Mojžíšův tchán, který mu poradil, aby část svých pravomocí předal určeným správcům lidu (Ex 18. kap.).

4 Mojžíšův nástupce, jenž přivedl Izraele do zaslíbené země (jmenuje se po něm biblická kniha).

5 Syn Saulův a přítel Davidův (1 S 18,1).

6 Krutá manželka izraelského krále Achaba, neváhala dát zabít Nábota, aby mu mohla vzít jeho vinici (1 Kr 21. kap.).

7 Tento muž, po němž se také jmenuje jedna kniha v Bibli, je symbolem lidského utrpení.

8 Prorok, který působil za krále Jósijaše v době, kdy se země dostala pod nadvládu Babyloňanů (biblická kniha nese jeho jméno).

9 Prorok, který odmítl poslechnout Hospodina a musel proto strávit tři dny a tři noci v útroběch veliké ryby (také jeho jméno se shoduje s názvem biblické knihy).

10 Otec Ježíše Nazaretského (Mt 1,18-25).

11 Prorok, který připravoval cestu Páně (Mt 3,1).

Nakreslila: Lucie Krajčířková

12 Čtyři Ježíšovi učedníci mají jméno začínající J: oba bratři Zebedeovi (Mt 4,21), další má přídomek Alfeův (Mt 10,3) a ten čtvrtý Ježíše zradil (Mt 10,4).

13 Muž, jenž Ježíše pohřbil (Mt 27,57).

Známka podplacená hříchem

Chodil jsem tehdy, tuším, do 2. ročníku měšťanky (dnes druhý stupeň základní školy) do Brodu. Neučil jsem se tehdy špatně, zvláště rád jsem mívával zeměpis, dějepis, češtinu a zpěv, méně už fyziku a chemii a načisto nic počty

a náboženství. Počtům nás učil pan ředitel D., hodný člověk, i když někdy rukou trochu víc přitlačil na naše hlavy, ale dalo se s ním vyjít. Horší to bylo s katechetou (učitel náboženství). Ten nás proháněl a nic neslevil. Měl také asi proč. Tehdy se muselo povinně chodit každou neděli do kostela. Nám se do Brodu chodit nechtělo a vymlouvali jsme se, že do Držkova máme blíž, ale žádal vždy potvrzení, že jsme v kostele skutečně byli. No, potvrzení jsme nosili, ale těm podpisům pana faráře nebo kaplana moc věřit nechtěli. My jsme jim také mnoho, vlastně vůbec nevěřili, ale co se dalo dělat, když k falšování podpisů bylo potřeba trochu umění (byť to bylo trestné!) a nám toho umění právě moc chybělo. Tak na opátku nás pak pan katecheta vyzvolával a zkoušel hodinu co hodinu, nejdříve mne, potom Bedřicha Matouška a podruhé naopak, ale snad nikdy na nás nezapomněl.

Nejhůře s námi bylo, když jsme se učili modlit růženec (název modlitby, ale také pomůcka k modlení, která vypadá jako náhrdelník s korálky a křížkem). Těch růženců jakýchsi bylo, jednou radostný, podruhé bolestný, ale radost jsme neměli ze žadného a bolest museli snášet i při modlení radostného, protože pan kaplan učil modlit i rukama a dost citečně. Hned při prvním zkoušením znalosti růžence jsem neobstál

a v notýsku páně katechetové se objevila pětka, zatím jen slabě napsaná, což znamenalo, že budu zkoušen příští hodinu a budu-li umět, pětka se smaže, nebudu-li umět, na pětku se přitlačí a doma by pak bylo také „přitlačeno“.

Kdyby snad to náboženství nebylo hned za týden, dalo by se něco dělat, ale za týden dva růžence do hlavy nevravím, kdyby co. Ve všední den nebylo na učení času a v neděli? Když se mně podařilo z domu se vytrátit, to se zase musely prohlédnout tůňky v potocích a překontrolovat stav pstruhů a přišel-li Ota Lunců, tak jsme se zase chodili do Hlušova hájku učit kouřit. Kde by zbyl čas na růžence! Až večer, když jsem si chystal knížky na pondělí (v pondělí bylo vždycky náboženství), snad, ale to už zase bylo pozdě. A tehdy mně bylo hodnou chvíli všelijak. Co jsem se

našpekuloval, jak z té kritické situace vyvážnout. Nejt do školy? Nebylo ani pomýšlení a „hodit“ se nemocným? Tehdy se na nemoci tak moc nedrželo a jazyk, který by se v případě onemocnění prohlížel, byl růžový jedna radost. Ne a ne na něco kloudného přijít.

Až přece! Když se už všechny myšlenky a nápady vyčerpaly, objevil se v hlavě nápad, kterého jsem se už nepustil.

Vyřešit kritickou situaci růžencovou – růžencem! Vzpomněl jsem si, že v jedné šatní skříni v krabičce a v jakési vážnosti je chován růženec upletený z jakýchsi zvláštních bílých korálků, o kterém se doma povídalo, že byl svícený v Jeruzalémě. Dnes už nevím, byl-li to dědeček nebo pradědeček Tomšů, který v těch dobách a v těch místech za obchodem

Nakreslila: Lucie Kojčičková

se skleněným zbožím pobýval a růženec tam nechal posvětit. Maminka jej nikdy nepoužívala a tatínek teprve ne, byl jakoby odloženou věcí. V té chvíli však uzrál ve mně nepěkný plán: zmocnit se toho růžence a darovat ho panu katechetovi. Snad by zamhouřil alespoň jedno oko, ne-li obě dvě. Od myšlenky ke skuteku nebylo daleko. Jak jen naši odešli do chléva, otevřel jsem skříň a růženec po nedlouhém hledání objevil. Ještě v té chvíli byl ukryt ve školní brašně a pak už zcela bez starosti jsem se uložil ke spánku. A bez jakéhokoliv vědomí špatného činu jsem klidně spal až do rána.

Cestou do školy jsem se s úmyslem podarovat růženec panu katechetovi nikomu nesvětil, ne snad pro hřích (Krádež) sám, ale aby se to naší náhodou nedověděli a nenásledoval výprask. Když potom pan kaplan vstoupil do třídy, pak po pozdravu a úvodní modlitbě jsem přistoupil ke stolku s růžencem v ruce a těžko, přetěžko jsem ze sebe vypsal: „Pane katecheto, naši vám posílají prastarý růženec, který byl až v Jeruzalémě posvěcený.“ Katecheta oněměl, ale když se vzpamatoval, musel jsem mu růžencovou historii (o dědečkově a pradědečkově cestování se skleněným zbožím po jihovýchodní Evropě a Malé Asii) vyprávět. V tu hodinu se už nezkoušelo, pan katecheta zářil štěstím, vzkázal poděkování našim (ale já jsem ho dodnes nevyřídil), ze znalosti růžence jsem už nikdy zkoušen nebyl, a proto také dodnes ani radostný ani bolestný, nebo je-li jich ještě více, se modlit neumím. A doma ztráta růžence vůbec nebyla poznána. Snad bych se k tomu hříchu měl alespoň nyní přiznat, ale nevím komu. Tatínek s maminkou už nejsou...

Kamil Hnídek
Vzpomínky na Kopaně

BIBLICKÝ SVĚT STÁLE ŽIVÝ

Je překvapivé, že v současném světě plném technických vymožeností, které ulehčují život nám dospělým i dětem, v době, kdy rychlost se stala optikou, kterou vidíme svět, a vše, co nové bylo včera, je již dnes nenávratně zastaralé, zejména pak vše, co se nám nehodí do naší představy moderního způsobu života včetně morálky, si v některých společenstvích člověk připadne, jakoby se zastavil čas. Jakoby neměl tu sílu proniknout se svým úspěšným krémem skrze pevnou zed' tradic. Jedním z nejcharakterističtějších příkladů je židovská kultura, kde tyto tradice a zvyky, s kořeny sahajícími až do nejranějších dob biblických, žijí svým neměnným životem dál po celá staletí...

V minulém čísle věnovaném ženám jsme se zamýšleli nad počátečními verši knihy Genesis, které ženě přiřazují rovnocenné místo po boku muže. Oba podle těchto etymologických příběhů, objasňujících kromě jiného i podstatu lidského hříchu, selhali a oba také byli potrestáni: Adam měl v potu tváře těžce dobývat a jíst svůj chléb a „prokletí“ Evy spočívalo v trápení spojeném s rozením dětí. A právě s rozením a dětstvím je v judaismu spojena celá řada pozoruhodných obřadů.

Plod'te a množte se a naplňte zemi

Povinnost mít děti je prvním biblickým příkazem, jenž dal Bůh člověku poté, co jej stvořil jako svůj obraz (Gn 1,28). Narození potomstva je darem a naplněním Hospodinova slibu (Gn 15, 5-6; 21,1-6); je požehnaním, zázrakem Boží moudrosti. Verše knihy Genesis také ukazují, jak negativně vnímal biblický člověk neplodnost: je zde důvodem k osobní lítosti, hněvu, pocitům frustrace v příbězích, které líčí lidské drama odehrávající se mezi patriarchy, jejich ženami a Hospodinem. Abrahamova žena Sára rezignovala v pokročilém věku na svůj osud a rozhodla se posláni matky vyřešit tehdy obvyklým způsobem, prostřednictvím otrokyně. Jákobova žena Ráchel neváhala při řešení tohoto problému sáhnout i k magii. V obou případech však Hospodin zázračně zasáhl a jmenované potomkem obdařil...

Rovněž biblický příběh o Lotovi, synovci Abrahama, a jeho dcerách, popisuje, kam až žena byla schopná zajít, aby dosáhla vytouženého cíle. Z incestního svazku mezi otcem a dcerami se podle vyprávění stali praotci národů Moabců a Amónců...

Tak jako v jiných kulturách je neplodnost viděna často jako Boží trest. V knize Deuteronomium je jasně řečeno, že bude-li člověk dodržovat zákon, Bůh mu bude žehnat a rozmnoží jej. Nevěrnému neposlušnému lidu, jenž například uctívá cizí božstva nebo modly, dá Bůh „neplodné lůno...“

Také hlavním účelem manželství bylo vždy zplodění potomstva. Významný zdroj židovského zákona, halachy, tzv. *Šulchan Aruch* (asi 1550) uvádí, že by „manželské vztahy neměly ústít v ukojení živočišných potřeb, ale v budování rodiny, která bude sloužit Nejmocnějšímu a bude užitečná

i celému lidstvu.“ Povinnost založit rodinu a mít děti vyústila v židovském prostředí k založení instituce tzv. levirátního manželství, která odvozuje svůj původ z Dt 25,5-6. Levirátní zákon ukládal povinnost bratru bezdětného zesnulého muže oženit se s jeho ženou. Děti, které se z tohoto svazku narodily, se počítaly za děti zesnulého manžela.

Starověké rituály stále fungují

Stejně jako v biblických časech je i dnes v židovském prostředí narození miminka velkou událostí, kterou provází řada úkonů doma i v synagoze a společných setkání příbuzných a přátel rodičů.

Významné je hned pojmenování dítěte či přesněji řečeno oficiální pronesení jména. Narodí-li se holčička, je vhodnou příležitostí první šabat po narození, kdy je otec při zvláštním obřadu vyvolán ke čtení Tóry. Někteří hosté přinášejí drobné dárky, které původně měly odvrátit síly zlých duchů. V případě pojmenování chlapce je oficiálním okamžikem pro tuto příležitost rituál obřizky, konaný osmý den po narození.

Obřad známý ze starověkých kultur Blízkého východu i mnoha oblastí Afriky a Austrálie, praktikovaný často z hygienických důvodů, v judaismu symbolizuje přijetí do společenství lidu a zejména do posvátného svazku mezi Hospodinem a jeho lidem. Zákrok je prováděn v synagoze, dnes také v nemocnici či doma tzv. *mohalem*, zbožným mužem zběhlým v židovských před-

pisech a speciálně vyškoleným pro tento úkon; nemluvně drží na kolenou kmoť. Vyžadována je přítomnost pokud možno deseti dospělých mužů – *minjanu*. Přítomní zdraví přinášeného chlapce zvoláním *baruch haba* – „ať je požehnaný ten, který přichází“ a povstáním. Pozdrav platí i neviditelnému hostu, proroku Eliášovi, svědkovi a ochránci chlapce. Tím, že hosté povstanou, vzdávají čest „božskému obrazu“ v dítěti, které na rozdíl od křesťanského pojetí není v žádném smyslu obtěžkáno hříchem. (Z toho důvodu je nevhodné srovnávat obřizku s obřadem křtu v křesťanství, jak se někdy děje.) V jistém textu v Midráši si nenarozené dítě dokonce stěžuje Stvořiteli, že bylo spokojené tam, kde dosud žilo, a nechce vstoupit jakožto čisté a „svaté“ do tohoto nečistého světa. A to je prý i důvod jeho křiku při porodu.

K náboženským povinnostem, které mají původ v biblické době, patří i vykoupení prvorozených – *pidjon ha ben*. Souvisí s požadavkem knihy Exodus, aby prvorození, zachráněni před desátou egyptskou ranou, byli zasvěceni službě Bohu. Na připomenutí tohoto zasvěcení se 31. den po narození vykupuje každý chlapec, narozený jako první dítě matky; otec předstupuje před kněze a prohlašuje, že chce syna vykoupit a zaplatit za něj pět stříbrných šekelů.

Jako významný mezník lidského života vnímá judaismus dosažení dospělého věku.

Od raného středověku je znám termín *bar micva* označující židovského chlapce, který dosáhl 13 let. Při první příležitosti po svých narozeninách – obvykle o šabat – je vyzván ke čtení příslušných částí Tóry. Od této chvíle je považován za způsobilého dodržovat židovské zákony a připíná si při mod-

litbě modlitební řemínky – *teflin*, které jsou také častým darem k tomuto obřadu. K jiným oblíbeným darům patří třeba rituální čepička *kipa*, jinak také *jarmulka*. Podobně je dívka od 12 let „nábožensky odpovědnou“. Je *bat micva* a čeká ji obřad, při němž jsou recitovány biblické pasáže, Desatero, články víry, apod., následovaný rodinnou oslavou.

Zkrátka židovská kultura ctí tradice svých dávných předků opravdu důsledně a potomci jsou v ní chápani jako opravdoví, hmatatelný dar Boží, výraz jeho přízně a požehnaní.

Klára Břeňová

SLOVO MAJÍ DĚTI

Napadlo vás někdy, že bohatému pro to, aby se dostal do nebe, stačí zminimalizovat velblouda? Nebo že se Ježíš dorozumíval se svým otcem pomocí holubice? Že evangelia sepsali čtyři evangelíci? Že Hospodin chtěl po Mojžíšovi z hořícího keře „aby to uhasil“? Že ne? Inu ani mě ne, ale jak známo, dětská fantazie nezná hranic...

Už začínáte rozumět? Ano, tušíte správně, výše uvedené výroky jsou dětské spleteniny, či popleteniny, dá-li se to tak říci. Jen dětská fantazie a jí vlastní přímočarost a upřímnost jsou schopny vytvořit podobné perly, nad kterými se dospělý usmívá a někdy mu i údivem povyletí obočí. Děti mají svůj vlastní svět, v němž neplatí logika a zákony dospělých, a vše pro nás tak složité a složitě uchopitelné je jim vcelku hned jasné. Zmíněné dětské výroky a desítky dalších daly vzniknout knižce **Slovo mají děti**, kterou nejprve vydalo brněnské biskupství, jehož katechetickému centru zaslali výroky ze své praxe učitelé náboženství, katecheté a kněží (2010), a pro velký zájem veřejnosti v nové podobě pak v r. 2011 Karmelitánské nakladatelství. Výroky uspořádala a sestavila Marie Špačková s kolektivem, o pěkné a trefné ilustrace je doplnila výtvarnice Andrea Tachezyová.

V úvodu je knížka charakterizována jako „léčivá“ díky účinkům, které má smích a humor obecně na lidský organizmus. Nelze než souhlasit. Začtete-li se do tohoto milého „svědectví“ dětí z hodin školního náboženství či katechezí, ručím vám za to, že veškeré chmury a negativní emoce budou zaplašeny, stres zmírněn, bránice

náležitě procvičena a kdo ví, možná v tom dětském světě i omládnete o několik let... K čemu však dalšího popisu, bude lépe, dáme-li slovo dětem... **Klára Břeňová**

„Pán Ježíš řekl: Když ti dá někdo po tváři...“ „Co řekl Ježíš dál?“ „Dej mu ještě jednu!“

„Pán Ježíš byl na poušti pokousán od ďábla.“

„Děti, Bůh není jako člověk! Je úplně jiný! Nemá ruce ani nohy...“

„Jó, tak on je invalida!?“

„Proč musela Svatá rodina utéct do Egypta?“

„Protože Herodes chtěl Ježíška nechat ukřižovat.“

Izraelité byli na poušti nespokojení. Chyběl jim chléb, maso i voda. Stále reptali proti Hospodinu. Co Bůh na to? Jak reagoval? „Dal jim za trest Desatero.“

„Co uviděly ženy, které přišly o velikonočním ránu k Ježíšovu hrobu?“

„Pán Ježíš tam nebyl, a místo něho tam seděl Duch svatý.“

Při zpěvu žalmu: „Hospodinovy výroky jsou spravedlivé. Sladší jsou nad med, nad šťávu z plástů.“

„Co nám říká 9. přikázání?“

„Když se mi líbí nějaká žena, která je vdaná, tak jí neřeknu, ať se rozvede, ale mám smůlu.“

„Jmenuj tři listy apoštola Pavla.“

„Genesis, Exitus...“

Katecheta dává úkol: „Co bys poradil Jobovi ty, kdybys jej navštívil a viděl jeho utrpení?“

Odpověď: „Ať je klidnej, že se to stává.“

„Kde žil Pán Ježíš, než začal veřejně působit?“

„Pán Ježíš žil 30 roků v Jordánu.“

Ježíš řekl Petrovi: „Neboj se, od této chvíle budeš chytat lidem ryby.“

„Čím se živil Jan Křtitel na poušti?“ „Křténím!“

„V čem byla Šalomounova moudrost?“ „Nevím, ale ženy mu to pokazily.“

Malý chlapec z farnosti, kde náhle zemřel farář, medituje: „... Tak pan farář už je v nebi. No, hlavně aby se mu tam líbilo!...“

DĚTSKÁ DUŠE OTCE

Ježíš zavolal dítě, postavil je doprostřed a řekl: „Amen, pravím vám, jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského. Kdo se pokoří a bude jako toto dítě, ten je největší v království nebeském. A kdo přijme jedině takové dítě ve jménu mém, přijímá mne.“ Mt 18,2-5

To odpověděl Pán na otázku, kdo je největší v království Božím. Dětský věk se svou bezstarostností, spontaneitou a vytrvalým úžasem, když jsme s důvěrou přijímali každý vjem, nám dává za příklad způsobilosti pro Boží království.

Nechci se dnes pouštět do dětské psychologie, byť křesťanské, k tomu odkazuji např. na knihu E. Kübler-Rossově *O dětech a smrti* z roku 1993.

Chci se podívat nazpět na prvních pět let života se svým synem ve světle evangelního výroku. A ptám se sám sebe, kdy jsem vcházel a vycházel do království Božího spolu se svým synem?

Ježíš i učedníci totiž mluví o království v přítomném čase. Je to něco, do čeho se můžeme dostat teď a tady, byť ne v plnosti. Církevní dogmatika svého času pozapomněla na přítomný rozměr spásy, na tady a teď, což napravil pro naši církev Trtíkův biblický personalis-

mus. Jeho pokračovatel, prof. Zdeněk Kučera, na loňské konferenci v Brně prohlásil, že s radostí sleduje, jak si přes záda otců podávají ruce vnuci s dědy. Když pozoruji, jak dobře si rozumí můj syn s svým otcem, trochu jim to závidím. Zkrátka, dědeček má na to, vžít se do role dítěte, více zkušeností, času a moudrosti kruhu života, který završuje. Raduje se i pláče s vnukem (srv. Ř 12,15). Pamatuji se, jak jsem miloval o dost víc svého nevlastního dědu, který mi věnoval pozornost, než vlastní babičku, která mě často peskovala za různé věci. Také peskovala dědu, byli jsme spojenci. My si jako rodiče často nedovedeme představit, jak křehká je duše dítěte, jak se v jeho podvědomí na celý život ukládají

zrady a nespravedlnosti, jak nebesky umí dítě milovat předmět své lásky. Dítě spontánně projevuje vděčnost, soucit, odpuštění, ale také vztek a lítost. Dětské slzy jsou jako prameny živé vody ze zahrady v Edenu. Ale přece jen se mému synovi podařilo několikrát mě tou úzkou bránou do království propašovat. To když jsem zapomněl na své starosti a povinnosti a nechal se úplně vtáhnout do hry. Mamka nás při tom pozorovala a kroutila hlavou: vy jste jako blázni, táto, ty nemáš rozum. Ale já byl v tu chvíli naprosto šťastný. Byl jsem dítětem. Nabíjelo mě to energií. Když si hraju jen z povinnosti, naopak mi to energii bere. Tehdy jsem pochopil výrok Emauzských učedníků „Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otvíral nám Písma?“ Pokořit se jako dítě

neznamená zbabělost, to není ústup z pozic ani ostuda. Je to přijetí. V Božím království se člověk nemusí bát. Není čeho. Malé děti nemají strach ze smrti, ale jen z odloučení. Mému synovi stačilo ujištění, že se vrátím. Nebylo podstatné, jak dlouho budu pryč. Není náš vnitřní boj o víru něco podobného? Nebojíme se, že Ježíš je jen v Bibli, ale ne s námi? Když má dítě pochybnosti, pláče. Když pochybuje o své víře dospělý, dá nakonec přednost svému rozumu. Blíží košile než kabát. Ale ať už jsme oblečeni do čokoliv, ta nespokojenost, vnitřní neklid, nám zůstává. To je mnohdy jediná známka našeho vnitřního dětství. Přerostlá puberta, říkála moje máma. Nejsmutnější reminiscence na dětství mají deprivanti a násilníci a jejich děti v tom pokračují. „*Otcové jedli nezralé*

hrozny a synům trnou zuby.“ (Ez 18,2). Víte, proč se ze mě stal sebevědomý člověk? Protože můj otec mě nezapomněl pochválit. Lenin se ke konci života svěřil jednomu novináři, že když byl malý, hodně zlobil. Jeho otec jej přivedl ke knězi a ptal se, co s ním má dělat. Pop řekl: řezat, řezat, řezat. Mladý Vladimír zanevřel na křesťanství, a jak to bylo dál, všichni víme.

A ještě jeden postřeh na závěr. Má dětská duše otce se projevuje také v tom, že mám rád sportovní hry, zejména fotbal. Na začátku mezinárodních utkání probíhá ceremoniál. Oba týmy přijdou na hřiště a každý dospělý fotbalista přivede dítě, oblečené do dresu protivníka. Dává se tím najevo, že se v klubu o děti starají, že fotbal má budoucnost. A co naše církve? **Tomáš Procházka**

O DĚTSKÝCH SLZÁCH

Nemám na mysli vzdorovité slzičky, na jejichž pozadí bývá únava, hlad, žízeň, ospalost – nebo také zkušenost, že vzdorovat se dá skoro všechno. Myslím teď na dětské slzy lítosti, ukřivdění, strachu, malých i větších bolístek. To jsou slzy, které se snažíme osušit co nejdříve, a hlavně vypátrat jejich příčinu a pokud možno hned ji eliminovat.

Ostatně máme vesměs zkušenosti, které sahají až do našeho vlastního dětství. Je to takový paradox, že si z předškolních let ani tak nepamatujeme, kdy a kde nás někdo pochválil, ale zato se nám živě vybaví pocit ublíženosti. Vidím, jako by to bylo přede mnou, jak jsem klečela na hanbě v jednom rohu a o rok mladší bráška v druhém, a jak jsem polykala slzy a činila předsevzetí, že budu jednou k vlastním dětem mnohem spravedlivější, protože jsem to (aspoň tentokrát) nezačala já! Mnohem později jsem pochopila, jak moudře tatínek upustil od zjišťování, kdo za tu rvačku může víc a kdo méně. Nebo jednou, také už dávno, jsme měli výčitky svědomí, když jsme ráno na svatého Mikuláše viděli naši předškolní dcerunku, jak – celá schoulená – tichounce pláče. Nakonec ze sebe vypravila: „On mě pak bude smažit!“ Nestrášili jsme ji čertem, to měla asi ze školky, ale občas samozřejmě zlobila, jak by ne, a tak jsme narařičili dárky tak, aby napřed musela najít punčošku s koksem, a pak teprve tu s cukrovinkami. Výchovné působení se nám tedy nepo-

vedlo, a jakkoli druhá punčoška, jako zázrakem okamžitě nalezená, zmírnila tragédii, museli jsme ještě pokračovat v chlácholení. Dostali jsme lekci z dětské psychologie.

Ale někdy vyvede děti z rovnováhy zcela neočekávaný impuls. Přítelkyně mi vykládala, jak si hrála s vnučkem. Davídkovi je tři a půl a spolu hráli domácí košíkovou, jejíž pravidla nebyla moc přesně specifikována. Košů na papíry a na nákup rozestavených po bytě nebylo dost, a tak se ještě doplnily několika kbelíky, házely se do nich míčky všech rozměrů a papíry sbalené do koule a byla to báječná legrace, při které nemohl nezavládnout určitý zmatek. V nejlepším přišla maminka, měla trochu zpoždění, a tak zavelela: „Mládeži, konec hry. Davídku, teď se rychle převlečeš,

a běžíme!“ Ale adept přízemního basketbalu se rozplakal a nebyl k utišení. Maminka byla skoro uražená, že s ní nechce jít, a babička ho ještě na ulici chlácholila: „No no, zítra zase přijdeš!“ Když mu utřela oči a nosánek, zmožil se konečně na slovo: „Dyť sem to vůbec neuklidil! Že mi slíbíš, babi, že to uklidíš!“ Davídek je totiž posedlý tím, aby byly věci na svém místě, aby byly hračky srovnány do řady a knížky do hraničky. Nezná pojmy jako pravý úhel nebo paralelní poloha, ale instinktivně dodržuje těch devadesát stupňů nebo souběžnost. Když dostane starší ubrus, natáhne ho na koberec a baví se tím, že na něj pečlivě skládá přibory tak, jak to odkoukal na běžném stole. Běda, když je nějaká vidlička trochu nakřivo.

Ani se mi nechtělo věřit, v jak útlém věku se může projevovat jedinec, který má radost z uklizeného prostředí a trvá na tom, aby měly věci řád! V naprosté většině případů jsou reakce opačné; i mládež na prahu dospělosti zanechává předměty tam, kde je přestane potřebovat. Bez sebemenší psychické újmy. A tak tiše závidím Davídkovým rodičům a prarodičům. Jenom nevím, zda mám závidět tomu pořádkumilovnému chlapečkovi – nebude to mít v životě lehké. Má rád, když jsou předměty seřazeny, ale sám bude z řady určité vybočovat. Zatím mu utřou slzičky, když ho vyvede z míry nějaká disharmonie. Ale možná to bude jednou právě on, kdo bude působit příkladem a kdo bude umět těm ostatním osušit slzu. Těm maličkým i těm velkým. Neboť máme závazný příkaz, abychom se radovali. **Pavla Váňová**

JAK JSME HRÁLI DIVADLO

Jednou v létě jsme se nadchli, že začneme hrát pravidelně malé divadlo pro děti na vesnici. Jako první jsme si vybrali samozřejmě *O stvoření světa*. No, a aby děti měly opravdu „echt“ prožitky, hráli jsme to se vším všudy. Abyste rozuměli, potřebovali jsme k tomu vytváření světa trochu víc než jen Slovo Hospodinovo. Dali jsme se do nácviku a do přípravy rekvizit – písek, voda, světlo, tma, ryby, zvířata. A tehdy se to stalo. „Mám nápad!“ řekl Kuba. „Ty rekvizity musí být reálné, ne jen z papíru.“ „No to je úžasné!“, volaly jsme nadšeně s Máňou. Náš bratr farář hned aktivně běžel pro rybičky do Zverimexu. Všechno klapalo. A jelo se na premiéru. Nervozita, shon – jen něco nezapomenout! Hlavně ty rybičky! Jsou překrásně barevné, to se bude dětem líbit. Sama jsem je odnesla do auta a položila je opatrně dopředu na se-

dadlo spolujezdce. Byly v sáčku s vodou. A teď honem, všechno pěkně naložit, nasedat a jedeme!

Znáte také ten pocit, že jste něco zapomněli? Zastavila jsem a ptám se: „Máme ty rybičky?“ „Nevíme,“ ozvalo se od osattných „herců“. Bratr farář seděl nehybně na sedadle spolujezdce a klidně zíral dopředu. „Všechno máme, jed.“ „A kde jsou ty ryby?“ „Mlela jsem si svou.“ „Kams je dala, tam budou,“ odpověděl bratr farář. Zbledla jsem, protože mi došlo, kde jsou. „Prosím tě, mohl bys vylézt z auta?“ požádala jsem kolegu faráře. „Proč?“ „Ty rybky byly na tomhle sedadle.“ „Tak to kecáš!“ V autě bylo vteřinu ticho jako v hrobě a pak to nastalo. Bratr farář vyskočil z auta a zděšeně jsme natáhli krky nad sedadlo.

Byly tam a plavaly. Trochu sice vmáčkuté do sedadla, ale živé. Řehtali jsme se, až nám tekly slzy. A měli jsme potom

co dělat, abychom nevyprskli i při divadle smíchy. A pak prý, že nebyla při stvoření světa legrace. **iv**

CESTOU SVĚTLA

Titulní stránka časopisu se želvami je dílem **Jakuba Vericha z dětského centra Paprsek, obdařeného mimořádným výtvarným talentem a nevšedním viděním věcí. Autor své kresby prezentoval během květnové vernisáže na faře v Horních Počernicích. Vernisáž byla součástí prezentace projektu „Domu setkávání“ pro handicapované děti.**

Motiv želvy používá i sochař mezinárodního formátu Ivan Theimer, mj. autor obelisku **Via Lucis** (Cestou Světla nebo Cesta Světla) v Uherském Brodě, odhaleného při příležitosti 400. výročí narození posledního biskupa Jednoty bratrské J. A. Ko-

menského, a kašny v Olomouci. Theimerova želva v Olomouci je velmi oblíbená tamními dětmi. Želva byla populárním motivem například Římanů; symbolizuje i ženu, Zemi, stáří nebo také spojení nebe a země. Na památníku Jana Amose značí podle autorových slov věčnost, moudrost a pokoru.

Via Lucis:

• ...Nemohlo mě nic více utěšit, než dávné sliby Boží o posledním světle, že konečně přece jen překoná tmu. A tu jsem si myslil, že bude-li požadována

nějaká účast lidí, nebude to nic jiného, než aby mládež, která má být vyprostěna z labyrintů světa, byla lépe o všem poučována (hned od prvních základů)...

• ...Naplň, ó Bože, zemi poznáním sebe, jako moře je naplněno vodami, aby pro tebe jáasala celá země. Povzbud' lidi, aby psali to, co si přeješ, do knih, a ty sám je vepiš do lidských srdcí. Učiň, at' všude na světě jsou zřizovány školy, v nichž budou vychovávání tvoji synové! A ty sám vybuduj svou školu v srdcích všech lidí! Vzbud' ducha moudrých na celém světě, aby dychtili po tvé slávě, ale ty sám

buď předsedou sboru svých vyvolených! Navrať národům vyvolené rty, aby tě slavili jedněmi ústy, a sám nás uč vnitřními domluvami!...

Jeden z pokorných mužů tužeb, stařec Komenský, jehož život uplynul v bolesti a léta v žalu. (Žal. 32, 11).

Bronzový obelisk *Via Lucis* na uherskobrodském náměstí; želva na olomouckém náměstí od sochaře Ivana Theimera
Foto: Jižní Valašsko, vlevo dole Wikipedia

Putování s oslem 2014

Nazaret opět pořádá tábor pro dospělé lidi s handicapem pod názvem Putování s oslem. Vracíme se na tábořiště Jedličkova ústavu v Bukové u Trhových Svinů. Tábor je určen pro vozíčkáře a nevidomé, ale i pro další handicapované spoluobčany. Denně vyrážíme na zajímavá místa v okolí, bohatý je i doprovodný program. **Od 10. do 16. srpna.**

Kontakt: e-mail nazaretidilna@centrum.cz nebo tel. 603 175 004. **fil**

Koncerty u sv. Mikuláše

• 2. 6. - 20 hodin

Od baroka k jazzu

Prague Brass Ensemble

• 3. 6. - 17 hodin

Bach, Händel, Dvořák, Mendelssohn-Bartholdy

J. Kalfus - varhany,

Y. Škvárová - mezzosoprán

• 4. 6. - 14 hodin

Benefiční koncert - zdarma

Savannah Children's Choir (USA)

• 4. 6. - 17 hodin

Buxtehude, Verdi, Bach, Händel

J. Prokop - varhany, M. Laštovka - trubka

• 4. 6. - 20 hodin

Vivaldi, Mozart

Vivaldi Orchestra Praga

• 5. 6. - 14 hodin

Benefiční koncert - zdarma

Middlebury College Choir (USA)

• 5. 6. - 17 hodin

Bach, Mozart, Franck, Caccini

Canto Corno e Organo

• 6. 6. - 17 hodin

Bach, Schubert, Dvořák, Verdi

J. Kšica - varhany, T. Jindra - bas

• 6. 6. - 20 hodin

Mozart, Bach, Vivaldi, Dvořák

Prague String Orchestra

• 7. 6. - 14 hodin

Benefiční koncert - zdarma

Vivace (Norsko)

• 7. 6. - 17 hodin

Caccini, Bach, Vivaldi, Mozart

Z. Němečková - varhany,

• 7. 6. - 20 hodin

Vivaldi, Mozart, Dvořák, Ravel

Radio Symphony Collegium

• 8. 6. - 17 hodin

Händel, Beethoven, Mozart, Corelli

J. Popelka - varhany, V. Frank - housle

• 8. 6. - 20 hodin

Mozart, Dvořák, Vivaldi, Händel

Vivaldi Orchestra Praga

VI. SETKÁNÍ MLÁDEŽE CČSH
I vzejde proutek z pařezu (Iz 11,1)
26. - 28. 9. 2014 Vlašim
Přihlášky do 14. 9. 2014
Více informací a přihlašovací formulář
na facebooku nebo www.cesh.cz/mladez
Kontakt: karolina.guhl@cesh.cz

Tábor Broučků 2014

Šestnácté letní setkání – rodinný „Tábor Broučků 2014“ se uskuteční v rekreačním zařízení Hela ve Velké Úpě v Krkonoších v termínu **od soboty 2. srpna do soboty 9. srpna.**

Kromě pestrého programu se budeme zamýšlet nad biblickými příběhy.

Cena pobytu včetně plné penze: děti do 3 let 1.750,-Kč; děti do 10 let 2.450,-Kč; mládež do 18 let 2.800,-Kč, dospělí 3.150,- Kč.

Zájemci, hlaste se prosím do 30. června na uvedený kontakt, kde obdržíte přihlášku a informace: Kolín 3, Husovo náměstí 273, 280 02; tel.: 321 722 944, mobil: 720 668 098,

e-mail: krasava.machova@seznam.cz

Krasava Machová

Setkání v Přibyslavi

máme v naší romantické, trošku ještě rozestavěné farní chaloupce a polodivoké zahrádce. Pro odrostlejší děti ve věku asi 8 – 13 let, a to 9. – 16. srpna. Pro mládež ve věku od 13 let 26. července – 2. srpna. Spaní je v půdních pokojících po pěti ve vlastním spacáku, oddělené sprchy a WC, dobré jídlo, tři hodní vedoucí.

Program má duchovní základ – biblické příběhy, zpívání, ranní a večerní chvály v kapli, hry, výlety, koupání, výtvarná činnost – atd. Cena za pobyt: 1000 Kč. Nástup je v sobotu odpoledne. Kontakt: František Tichý, Komenského 20, Jihlava; tel: 736 265 817; e-mail frantisektichy@email.cz **ft**

